Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Силабус обов'язкового освітнього компонента професійної підготовки

«ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА»

Галузь знань:	А Освіта
Спеціальність:	А Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність:	А4.16 Середня освіта (Захист України)
Освітньо-професійна програма:	«Середня освіта (Захист України)»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалавр)
Статус дисципліни:	обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Мова викладання:	українська

Науково-педагогічні працівники:

ПІБ:	Адамовський Володимир Іванович
Посада:	доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін
Вчений ступінь:	кандидат історичних наук
E-mail:	volodymyr.adamovskyi@kpnu.edu.ua
Робоче місце:	навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін.
Профайл викладача:	https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=297 https://scholar.google.com.ua/citations?user=3IJdClkAAAAJ&hl=uk ORCID ID: 0000-0002-9186-6234

Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25859		
Консультації	Адамовський В.І.	Понеділок – 15.00.-16-20;	навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін.

Анотація до курсу	Вивчення навчальної курсу «Основи військового законодавства та міжнародного гуманітарного права» формуватиме у студентів цілісну система знань щодо теоретико-методологічних та практичних засад військового та гуманітарного права. Закономірності виникнення, існування та розвитку військово-правових відносин, пов'язаних з реалізацією військового обов'язку та проходженням військової служби, захистом держави у разі збройного конфлікту та пов'язані з цим основні принципи і норми міжнародного гуманітарного права.
Мета та завдання курсу	Метою навчальної дисципліни є формування у студентів цілісну систему знань щодо теоретико-методологічних засад військового права України та систему договірних і звичайних норм міжнародного права, що діють в період збройних конфліктів, про механізм дії міжнародного гуманітарного права та його впливу на міжнародні відносини. Завданням вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із найважливішими джерелами військового законодавства та нормами міжнародного гуманітарного права, засвоєння їх фундаментальних положень, формування вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів і правильного їх використання.
Методи навчання	У процесі викладання освітнього компоненту використовуються наступні методи навчання: - словесні: розповідь, пояснення, бесіда; - наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження; - самостійна робота з літературними джерелами; - навчальні дискусії;

	- створення ситуацій пізнавальної новизни; - створення ситуацій зацікавленості.
Формат курсу	Стандартний курс (очний із застосуванням дистанційних технологій навчання).
Результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН 04 Знає психолого-педагогічні теорії навчання, концептуальні засади шкільної освіти в галузі захисту України, цілі і завдання навчання предмету в закладах загальної середньої освіти; наукові основи шкільного курсу захисту України. ПРН 07 Вміє орієнтуватись в інформаційному просторі захисту України, здійснювати пошук і критичний аналіз одержаної інформації, а також адекватно оперувати нею під час професійної діяльності; добирати електронні освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення освітніх цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовленості й потреб дітей. ПРН 13 Уміє продемонструвати та застосовувати знання Воєнної доктрини України та Стратегії національної безпеки України для розв'язування компетентнісних і типових завдань**.** ПРН 17 Уміє використовувати методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах; проєктує і проводить уроки із захисту України з урахуванням специфіки освітніх цілей, контингенту учнів. ПРН 18 Уміє використовувати різноманітні форми, методи, прийоми, засоби діагностики навчальних досягнень із захисту України, контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання. ПРН 19 Уміє застосовувати на практиці різноманітні підходи для підготовки учнів до захисту України, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу.
Компетентності:	Освітній компонент сприяє формуванню у здобувачів таких компетентностей: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і військових наук, педагогіки та військово-патріотичного виховання й характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Загальні компетентності (ЗК): ЗК 01 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність). Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): СК 02 Здатність моделювати зміст уроків відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів у закладі загальної середньої освіти, а також здійснювати моніторинг результатів, ураховуючи вікові, статеві й індивідуальні особливості дітей. СК 05 Здатність самостійно проводити навчальні заняття та позаурочні заходи із захисту України з учнями закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, загальноосвітніх установ. СК 11 Здатність обирати, вдосконалювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу. СК 14 Здатність здійснювати діагностику навчальних досягнень учнів закладів середньої освіти із захисту України, контроль й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання предмету. СК 15 Здатність планувати, ефективно організовувати, контролювати, аналізувати, вдосконалювати власну навчально-методичну діяльність у процесі викладання захисту України; створювати власний педагогічний досвід, усвідомлювати систему професійних цінностей. СК 16 Здатність застосовувати методи наукового пізнання, інновації та сучасні дієві підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності в закладі загальної середньої освіти, виходячи із положень документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності.
Пререквізити	Освітні компоненти, базові знання яких та результати навчання необхідні здобувачу вищої освіти для успішного навчання та опанування освітнього компонента «Метрологічний контроль у фізичній культурі і спорті»: завдяки вивченню освітніх компонентів «Основи наукових досліджень» (на різних спеціальностях), «Теорії і методики фізичного виховання», «Теорії і методики спортивного тренування», на ОС «бакалавр» спеціальності А7 Фізична культура і спорту, здобувачі

	вищої освіти повинні вміти кваліфіковано використовувати метрологічно-обґрунтовані засоби й методи вимірювання і контролю у фізичній культурі і спорті; підбирати тести для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу; дотримуватися правильної процедури тестування; контролювати змагальну діяльність у циклічних, ациклічних видах спорту, спортивних іграх, єдиноборствах, складно-координаційних видах спорту; дати суб'єктивну оцінку впливу навантаження; визначати фактори, які мають особливе значення для досягнення у певному виді спорту; визначати інтенсивність фізичного навантаження у різних видах спорту.

Обсяг і ознаки курсу	**Найменування показників**	**Характеристика навчального курсу**
		денна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/рік викладання	1
	Семестр вивчення	2
	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки / вибірковий освітній компонент	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити
	Загальний обсяг годин	120 годин
	Кількість годин навчальних занять	48 годин
	Лекційні заняття	24 годин
	Практичні заняття	
	Семінарські заняття	24 годин -
	Лабораторні заняття	-
	Самостійна та індивідуальна робота	72 годин
	Форма підсумкового контролю	екзамен

Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор IEWSONIC PJD5253 DLP (2017 р., 1 шт.), екран для проєктора (1 шт.); ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, динамометр становий ДС-500, динамометр кистьовий Camry 90 кг, монітор ключових параметрів тіла OMRON BF 511, механічний тонометр BP AG1-30 Microlife, спірограф комп'ютерний «Cardio-Spiro», трекер для відстеження параметрів тренування STATSports Apex Vest Black (2022 р. 1 шт),TOPCOM HB 8M00 Quick reference card (2022 р, 1 шт), модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт).
Політики курсу	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна освіта. Визнанання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view

Схема курсу

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**						
		у тому числі					
	разом	**лекційні заняття**	**практичні заняття**	**семінарські заняття**	**лабораторні заняття**	**самостійна робота**	**індивідуальна робота**
Змістовий модуль 1. Основи військового законодавства							
Разом за змістовим модулем 1	120	14	14	-	-	42	-
Змістовий модуль 2.							

	Міжнародне гуманітарне право							
	Разом за змістовим модулем 2	120	10	10			30	
	Разом годин	120	24	24	-	-	72	-

Форми та методи оцінювання

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності А Середня освіта (за предметними спеціальностями) перго бакалаврського рівня вищої освіти здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE, вирішення проблемних ситуацій, аналіз виконаної роботи, виконання розрахункових завдань, модульна контрольна робота, екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (http://surl.li/hwbc).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0{,}05 \times СО)+0{,}4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

СО – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Поточний і модульний контроль (60 балів)			**Екзамен**	**Сума**
Поточний контроль	МКР	Ср та індз	40 балів	100 балів
25 балів	25 балів	10		

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

Основні джерела:

1. Беспалько А. О., Джус О. А., Ковальський В. С. та ін. Захист прав військовослужбовців та членів їх сімей : навч.-практ. посіб. / за заг. ред. С. В. Пєткова. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 423 с.
2. Біленець Д. А., Возняковська К. А. Міжнародне право : навч.-метод. посіб. для здобувачів передвищої освіти ступеня «фаховий молодший бакалавр». Чернівці, 2024. 124 с.
3. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. / М. Єлігулашвілі, О. Козорог, Т. Короткий, І. Костюк, Т. Ремех, Н. Хендель ; за заг. ред. Т. Короткого. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ ; Одеса : Фенікс, 2024. 252 с.
4. Грушко М. В., Музика В. В., Федорова Т. С., Владишевська В. В. Міжнародне гуманітарне право : навч. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.
5. Колодій А. М., Кривенко О. В., Пашинський В. Й. Військове право України : підручник. Київ : Національний університет оборони України імені Івана Черняховського, 2019. 392 с.
6. Короткий Т., Галай А., Єлігулашвілі М. та ін. Міжнародне гуманітарне право : посібник для працівників Державної кримінально-виконавчої служби України. Одеса : ПП «Фенікс», 2023. 192 с.
7. Коропатнік І. М., Шопіна І. М. Військове право : підручник. Київ : Алерта, 2019. 648 с.
8. Курилюк Ю. Б., Халимон С. І., Степанова Ю. П. та ін. Міжнародне гуманітарне право на захисті військовополоненого: запитання побратимів – відповіді правників : навч. посіб. / за заг. ред. В. С. Нікіфоренка. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2024. 86 с.
9. Кузніченко С. О. Воєнний стан: закордонний досвід та українська модель (досвід комплексного дослідження) : монографія / за заг. ред. О. В. Гуляка. Одеса : Гельветика, 2019. 244 с.
10. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Військове право України: цифрова держава та інформаційне суспільство знань : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2023.
11. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Воєнно-стратегічна безпека України : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2023. 220 с.
12. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право : загальний курс. Женева : Міжнародний комітет Червоного Хреста, 2021. 398 с.
13. Міжнародне гуманітарне право / Р. В. Алієв, М. І. Ануфрієв, В. А. Бортняк та ін. Київ : ВД «Професіонал», 2023. 598 с.
14. Шопіна І. М. Основи військового права : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 475 с.
15. Військове право України : підручник / за заг. ред. О. В. Гуляка. Одеса : Гельветика, 2020. 372

	с. **Додаткові джерела** 1. Волуйко О. М., Полуніна Л. В. Термінологічний словник міжнародного гуманітарного права. Київ : КІ НГУ, 2024. 148 с. 2. Григоренко Є. І. Соціальні аспекти юридичної відповідальності військовослужбовців: загальнотеоретичний аналіз. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2017. Вип. 23. С. 30–33. URL: https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9674/9196 (дата звернення: 25.09.2026). 3. Добровільний звіт у сфері міжнародного гуманітарного права / уклад. І. Заворотько ; Міністерство оборони України. Київ, 2024. 120 с. 4. Збірник основних джерел щодо використання та захисту в Україні емблеми Червоного Хреста / уклад. М. Доценко, Є. Лук'янченко, Р. Болкун, В. Полюля ; за ред. Т. Короткого. Київ : Товариство Червоного Хреста України : Фенікс, 2024. 164 с. 5. Звичаєве міжнародне гуманітарне право. Норми. 10 с. URL: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc_857_henckaerts.pdf (дата звернення: 25.09.2026). 6. Мельник С., Григоренко Є. Закон України «Про основи національного спротиву» у системі оборонного законодавства України. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2022. Вип. 34. URL: https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21240 (дата звернення: 25.09.2026). 7. Червякова О. В. Механізми та процеси правосуддя перехідного періоду: міжнародний досвід відновлення суверенітету та національної безпеки України. Право і безпека. 2023. Т. 90, № 3. С. 135–142. URL: https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/768 (дата звернення: 25.09.2026).
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/